

कभर स्टोरी

स्यावास गण्डकी, जसले छाँट्यो खर्चिला कार्यालय र कर्मचारी

गण्डकी प्रदेश सरकारले प्रशासनिक खर्च कटौती गर्न ९ वटा निकाय खारेज गरेको छ। यसअन्तर्गत ७ वटा निर्देशनालय र २ वटा केन्द्र छन्। यसैगरी ३२ वटा संरचना घटाएर १७ वटा बनाउने सरकारको निर्णयले वार्षिक करिब ५० करोड रुपैयाँ बचत हुने बताइएको छ।

कृष्णमणि बराल | पोखरा

- को रिपोर्ट

(क) प्रदेश प्रशासनिक संरचना पुनरावलोकन अध्ययन तथा सुझाव समितिको प्रतिवेदन, २०८२ को प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्ने।
(ख) देहायका निकायहरू खारेज गर्ने, गाभ्ने/गाभिने, कार्यक्षेत्र हेरफेर र एकीकृत गर्ने:

क्र. सं.	सम्बन्धित मन्त्रालय	निकायको नाम	पुरिस्कर्ण विधि
१	उद्योग तथा पर्यटन मन्त्रालय	पर्यटन, उद्योग बणिज्य तथा उपत्यका द्वितीय संरक्षण निर्देशनालय	खारेजी गर्ने
		पर्यटन तथा उद्योग कार्यालय, म्याग्दी र पर्यटन तथा उद्योग कार्यालय, मुस्ताङ	पर्यटन तथा उद्योग कार्यालय, म्याग्दी (म्याग्दी र मुस्ताङ कार्यक्षेत्र तोक्ने)
		पर्यटन तथा उद्योग कार्यालय, बागलुङ र पर्यटन तथा उद्योग कार्यालय, पर्वत	पर्यटन तथा उद्योग कार्यालय, पर्वत (बागलुङ र पर्वत कार्यक्षेत्र तोक्ने)
		पर्यटन तथा उद्योग कार्यालय, स्याङ्जा र पर्यटन तथा उद्योग कार्यालय, कास्की	पर्यटन तथा उद्योग कार्यालय, कास्की (स्याङ्जा र कास्की कार्यक्षेत्र तोक्ने)
		पर्यटन तथा उद्योग कार्यालय, तनहु र पर्यटन तथा उद्योग कार्यालय, मोरङ्गा	पर्यटन तथा उद्योग कार्यालय, मोरङ्गा (तनहु र मोरङ्गा कार्यक्षेत्र तोक्ने)
		पर्यटन तथा उद्योग कार्यालय, मनाङ र पर्यटन तथा उद्योग कार्यालय, लमजुङ	पर्यटन तथा उद्योग कार्यालय, लमजुङ (मनाङ र लमजुङ कार्यक्षेत्र तोक्ने)
		कृषि विकास निर्देशनालय	खारेजी गर्ने
		पशुपन्छी तथा सस्य विकास निर्देशनालय	खारेजी गर्ने
		शान्ति संरक्षण प्रयोगशाला	एक आपसमा गाभी एकीकृत प्रयोगशालाको रूपमा परिणत गर्ने।
		प्रदेश बीजविज्ञान सुपरन्डर नियन्त्रण केन्द्र	एक आपसमा गाभी एकीकृत कार्यक्षेत्रको रूपमा परिणत गर्ने
२	कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय	कृषि ज्ञान केन्द्र, मनाङ	एक आपसमा गाभी एकीकृत कार्यक्षेत्रको रूपमा परिणत गर्ने
		भेदन्तरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञान केन्द्र, मनाङ	एक आपसमा गाभी एकीकृत कार्यक्षेत्रको रूपमा परिणत गर्ने
		कृषि ज्ञान केन्द्र, मुस्ताङ	एक आपसमा गाभी एकीकृत कार्यक्षेत्रको रूपमा परिणत गर्ने
		भेदन्तरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञान केन्द्र, मुस्ताङ	एक आपसमा गाभी एकीकृत कार्यक्षेत्रको रूपमा परिणत गर्ने
		बागवानी विकास स्रोत केन्द्र, पोखरा	कृषि व्यवस्थापन प्रबर्द्धन सहयोग तथा तालीम केन्द्र, पोखरामा गाभ्ने
		पशुधर विकास निर्देशनालय	खारेजी गर्ने
		वन निर्देशनालय	खारेजी गर्ने
		शिक्षा विकास निर्देशनालय	खारेजी गर्ने
		सामाजिक विकास कार्यालय, म्याग्दी र सामाजिक विकास कार्यालय, मुस्ताङ	सामाजिक विकास कार्यालय, म्याग्दी (मुस्ताङ र म्याग्दी कार्यक्षेत्र तोक्ने)
		सामाजिक विकास कार्यालय, बागलुङ र सामाजिक विकास कार्यालय, पर्वत	सामाजिक विकास कार्यालय, बागलुङ (बागलुङ र पर्वत कार्यक्षेत्र तोक्ने)
३	सामाजिक विकास, युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	सामाजिक विकास कार्यालय, स्याङ्जा र सामाजिक विकास कार्यालय, कास्की	सामाजिक विकास कार्यालय, स्याङ्जा र कास्की कार्यक्षेत्र तोक्ने।
		सामाजिक विकास कार्यालय, तनहु र सामाजिक विकास कार्यालय, मोरङ्गा	सामाजिक विकास कार्यालय, तनहु र मोरङ्गा कार्यक्षेत्र तोक्ने।
		सामाजिक विकास कार्यालय, मनाङ र सामाजिक विकास कार्यालय, लमजुङ	सामाजिक विकास कार्यालय, लमजुङ र मनाङ कार्यक्षेत्र तोक्ने।
		व्यावसायिक तथा शीप विकास तालिम केन्द्र, पर्वत	गाउँको प्रतिष्ठित शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम प्रतिष्ठान, पोखरामा गाभ्ने
		सामाजिक विकास कार्यालय, कास्की	खारेजी गर्ने
		प्रदेशिक स्वास्थ्य निर्देशनालय	खारेजी गर्ने
		प्रदेशिक स्वास्थ्य तालिम केन्द्र	खारेजी गर्ने
		प्रदेशिक स्वास्थ्य अप्रुपि व्यवस्थापन केन्द्र	खारेजी गर्ने
		प्रदेशिक क्षयरोग नियन्त्रण केन्द्र, पोखरा	खारेजी गर्ने
		प्रदेशिक जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला पोखरामा गाभी प्रदेशिक जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला तथा क्षयरोग नियन्त्रण केन्द्र, पोखरामा परिणत गर्ने	खारेजी गर्ने
४	स्वास्थ्य मन्त्रालय	प्रदेशिक क्षयरोग नियन्त्रण केन्द्र, पोखरा	खारेजी गर्ने
		प्रदेशिक जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला पोखरामा गाभी प्रदेशिक जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला तथा क्षयरोग नियन्त्रण केन्द्र, पोखरामा परिणत गर्ने	खारेजी गर्ने
५	उर्जा, जलस्रोत तथा खानेपानी मन्त्रालय	भूमिगत जलस्रोत तथा सिंचाई कार्यालय, नवलपरासी (ब.मु.पु.)	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास विभाग, नवलपरासी (ब.मु.पु.) मा एकीकृत गर्ने
		जलस्रोत तथा सिंचाई कार्यालय, नवलपरासी (ब.मु.पु.)	खारेजी गर्ने

समाचार पृष्ठ २

(ग) देहायका पदहरू खारेज गर्ने:

क्र.सं.	पद	सेवा/समुह/ उपसमुह	तह	खारेज हुने	कैफियत
(क)	गण्डकी प्रदेश सभा सचिवसल	कम्प्युटर अधिकृत/ इन्जिनियर	विधि	सार्तो/आटो	१
		जम्मा			१
(ख)	गण्डकी प्रदेश नीति तथा योजना ब्योरो	अध्यापक	विधि	सार्तो/आटो	१
		समाजशास्त्री	विधि	सार्तो/आटो	१
		प्रशासन सहायक	प्रशासन/प्रशासन	चौचो/पौचो	१
(ग)	उद्योग तथा पर्यटन मन्त्रालय	अधिकृत	प्रशासन/सा.प्र.	सार्तो/आटो	१
		सहायक/अधिकृत	प्रशासन/प्रशासन	पौचो/खेटो	४
(घ)	उर्जा, जलस्रोत तथा खानेपानी मन्त्रालय	अधिकृत	प्रशासन/सा.प्र.	सार्तो/आटो	१
		कानून अधिकृत	न्याय/कानून	सार्तो/आटो	१
		इन्जिनियर	इन्जि/सिभिल/इरिगेसन	सार्तो/आटो	१
		इन्जिनियर	इन्जि/सिभिल/इरिगेसन	सार्तो/आटो	१
		इन्जिनियर	इन्जि/सिभिल/इलेक्ट्रिकल	सार्तो/आटो	१
		सहायक/अधिकृत	प्रशासन/लेखा	पौचो/खेटो	१
		सहायक/अधिकृत	प्रशासन/प्रशासन	पौचो/खेटो	१
		सब-इन्जिनियर	इन्जि/सिभिल/इरिगेसन	पौचो/खेटो	२
		सब-इन्जिनियर	इन्जि/सिभिल/इरिगेसन	पौचो/खेटो	२
		असिस्टेन्ट ग्राउण्ड वाटर हाइड्रोजियोलोजिस्ट	इन्जि/जियोलेजी/हाइड्रोजियोलोजिस्ट	पौचो/खेटो	१
(ङ)	कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय	कम्प्युटर इन्जिनियर	विधि	सार्तो/आटो	१
		प्रशासकीय अधिकृत	प्रशासन/प्रशासन	सार्तो/आटो	२
		सब-इन्जिनियर	कृषि/इन्जिनियरिङ	पौचो/खेटो	१
		सहायक/अधिकृत	प्रशासन/प्रशासन	पौचो/खेटो	२
		कम्प्युटर सहायक/अधिकृत	विधि	पौचो/खेटो	२
		सहायक	प्रशासन/प्रशासन	चौचो/पौचो	६
		लेखा सहायक	प्रशासन/लेखा	चौचो/पौचो	९
		ह.स.चा.	इन्जि/मेका/ब.मे.	चौचो/पौचो	२
		जम्मा			२५
		मुसुहरानी तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालय	प्रशासन	रा.प्र.प्रथम	१
उपसचिव	प्रदेश प्रशासन/प्रशासन	नवी/टर्गो	१		
प्रशासकीय अधिकृत	प्रदेश प्रशासन/प्रशासन	सार्तो/आटो	२		
सहायक/अधिकृत	प्रदेश प्रशासन/प्रशासन	पौचो/खेटो	२		
ह.स.चा.	इन्जि/मेका	श्रेणीबिहित	३		
कार्यालय सहयोगी	प्रशासन/प्रशासन	श्रेणीबिहित	३		
जम्मा			१३		
कुल जम्मा			१६८		

अवकाशको उमेरहदमा चलखेल

उमेर ५८ लाई ५९ बनाउँदा कसलाई फाइदा कसलाई बेफाइदा

सुरेन्द्र काफ्ले | काठमाडौं

प्रतिनिधिसभाबाट पारित भएर राष्ट्रियसभामा छलफल भइरहेको संघीय निजामती सेवा विधेयकमा निजामती कर्मचारीको अवकाशको उमेरहद ६० वर्ष हुने व्यवस्था गरिएको छ। यसअघि निजामती कर्मचारीको उमेरहद ५८ वर्ष थियो। यो चरणबद्ध रूपले लागू हुने भएको छ। विधेयक पारित भएको आर्थिक वर्षमा ५८ वर्षमा नै अवकाश हुने, दोस्रो वर्ष ५९ वर्षमा र तेस्रो वर्षदेखि ६० वर्षमा अवकाश हुने गरी नयाँ व्यवस्था गरिएको छ।

यो व्यवस्था लोक सेवा आयोगले दिएको सुझावभन्दा फरक छ। लोक सेवाले ६० वर्ष पुग्नुअघि त्र्यसको मोडालिटीका सम्बन्धमा कार्ययोजनासहित सुझाव दिएको थियो। आयोगले पहिलो ६ महिना, त्यसपछि १ वर्ष र अन्तिममा ६ महिना गरी २ वर्ष थप गर्न सुझाव दिएको छ। यो विधेयकमाथि राष्ट्रियसभामा छलफल भइरहेको छ। प्रतिनिधिसभाबाट पारित भएको भन्दा भिन्न रूपमा

कानून लागू भएलगत्तै ५९ वर्ष कायम गर्न चलखेल भइरहेको छ। एकेपटक ५८ वर्षबाट ५९ वर्ष बनाउने प्रावधान बनाउनुमा चलखेलको गन्ध देखिएको छ। एकेपटक ५८ वर्षलाई 'बोनस' मा ५९ वर्ष बनाउन नहुने तर्क धेरैको छ। किस्ताबन्दीमा उमेरहद बढाउने विषय जायज नहुने पनि धारणा छ।

यसअघि निजामती सेवा ऐन-२०१३ र निजामती सेवा ऐन-२०२१ मा पनि निजामती कर्मचारीको उमेरहदबन्दी ६० वर्ष नै राखिएको थियो तर २०४९ सालमा बनेको निजामती सेवा ऐनले ६० वर्षबाट ५८ वर्ष भ्यायो। अघिल्लो ऐनले कानून बनेको १ वर्ष पनि उमेरहद लागू हुने व्यवस्था गरेको छ। प्रतिनिधिसभाबाट पारित विधेयकमा निजामती कर्मचारीले ६० वर्ष उमेर पूरा भएपछि अनिवार्य अवकाश पाउनेछ भनिएको छ।

तर, ऐन प्रारम्भ भएपछि आर्थिक वर्षभरि निजामती कर्मचारीको अनिवार्य अवकाश हुने उमेरको अधिकतम हद ५८ वर्ष कायम रहनेछ भनिएको छ। तर, ऐन प्रारम्भ भएपछि आर्थिक वर्षमा ५८ वर्ष उमेर पूरा हुने निजामती कर्मचारीले ५८ वर्ष उमेर पूरा भएपछि अनिवार्य अवकाश पाउने छन्।

बैंकी पृष्ठ ३

लामिछानेलाई थुनामै राख्न आदेश

सलमान खान | भैरहवा

राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीका समापित रवि लामिछाने मुद्दाको पुष्पका लागि थुनामै रहने भएका छन्। जिल्ला अदालत रुपन्देहीका न्यायाधीश नारायण सापकोटाको इजलासले लामिछानेलाई धरोटीमा छाड्न अस्वीकार गरेको हो। रुपन्देही जिल्ला अदालतका प्रेसिडेन्ट विकास बस्नेतले लामिछानेको माग अस्वीकार गरिएको बताए। निवेदकको माग अस्वीकार भएको छ, उनले भने।

बुटवलको सुप्रिम सहकारी ठगी प्रकरणमा

गत चैत २२ मा उच्च अदालत तुलसीपुरको बुटवल इजलासले लामिछानेलाई पुष्पका लागि थुनामा पठाउने आदेश दिएको थियो। लामिछानेले उच्चको आदेशविरुद्ध मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को दफा ६८ बमोजिम बैंक जमानत लिई लामिछानेलाई धरोटीमा छाड्न अस्वीकार गरेको हो। रुपन्देही जिल्ला अदालतका प्रेसिडेन्ट विकास बस्नेतले लामिछानेको माग अस्वीकार गरिएको बताए। निवेदकको माग अस्वीकार भएको छ, उनले भने।

बुटवलको सुप्रिम सहकारी ठगी प्रकरणमा

बैंकी पृष्ठ ६

बाबुको काजकिरियामा काभ्रेका ३ छोरी

बाबुको किरिया गर्नु सन्तानको कर्तव्य हो। नयाँ मान्यता स्थापित गर्दा बहस हुन्छ।

रोजन तामाङ | काभ्रे

काभ्रेको रयालेका ३ छोरी बाबुको काजकिरियामा बसेका छन्। स्थानीय हरिप्रसाद सापकोटाको हृदयघातका कारण ९१ वर्षको उमेरमा आइतबार निधन भएपछि उनका छोरीहरू किरिया बसेका हुन्। स्वर्गीय सापकोटाका ५ बहिनी छोरीहरू छन्। तीमध्ये ३ दिदीबहिनी काजकिरिया बसेका हुन्। सापकोटालाई आइतबार उनका तीन छोरीले दागबत्ती दिएका थिए। किरियामा बसेका ३ छोरीमध्ये विमला बनेपा नगरपालिकाको उपप्रमुख हुन्। निर्मला शिक्षक र राधिका एमाले धादिङ जिल्ला कमिटीको सचिव हुन्।

नेकपा एमालेका काभ्रे जिल्ला सचिव राजकुमार सापकोटाका अनुसार छोरा नभए पनि आफूहरूलाई कर्म दिने बाबुको निधनपछि दागबत्ती दिने र काजकिरिया गर्ने तीनै छोरीले प्रण गरेका थिए। सापकोटाले फेसबुकमा स्टेटस लेखेका छन्, 'यो सामाजिक मान्यताप्राप्तको विद्रोह हो। विद्रोहको कुनै वैधानिक नियम हुँदैन। विद्रोह विद्रोह नै हो र बहस स्वागतयोग्य छ। बाबुको किरिया गर्नु सन्तानको कर्तव्य हो। नयाँ मान्यता स्थापित गर्दा बहस हुन्छ। बहस स्वच्छ, कानुनी प्रबन्ध र व्यक्तिको स्वतन्त्रतालाई सम्मान गर्दै आजको भन्दा प्रागतिश्री सामाजिक मान्यता स्थापित गर्नका लागि हुनुपर्छ। मेरो चेतना, मैले बुझेको दर्शन, राजनीति, समाज, सामाजिक मान्यताको विकास क्रमको बुझाइले तपाईंहरूको यो कदमको स्वागत हो। गर्नुपर्छ। अगाडि बढ्नुहोस् कदममा साथ दिने हात कमी छैनन्। सुकरात, बुद्ध, राम, कृष्ण पनि सर्वव्यापी थिएनन्। कालखण्डले उनीहरूलाई महान् साबित गर्‍यो।'

गाउँमा नजिकका दाजुभाइहरू हिन्दु संस्कारअनुसार ढिक्रो बनाउन नआएपछि छोरीहरू किरियामा बसेका हुन्। यसअघि विभिन्न कार्य गर्ने ब्राह्मणले पनि छोरीहरूबाट ब्राह्मण दीपक सुवेदीलाई ल्याएर उनीहरूले काजकिरिया गराएका हुन्। आइतबार दाहसंस्कारमा उपस्थित भएका ब्राह्मण सोमबार सापकोटाको घरमा उपस्थित भएका ब्राह्मण सोमबार सापकोटाले समाजले बाबुको काजकिरियामा अवरोध गरेपछि आफूहरूले उठाएको कदमले हजारौं छोरीहरूमाथि न्याय हुने बताएका छन्। उनले फेसबुकमाफर्त आफूहरू बुवाको किरिया बसेपछि छिमेकी तथा दाजुभाइले बाह्रपकार गरेको गुनासासमेत पोखेका छन्। फेसबुकमाफर्त उपप्रमुख सापकोटाले सानेदेखि सहरदै आएको विभेद र तिरस्कारविरुद्ध अडान कायमै राख्ने बताएका छन्।